

Alueellisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa 2026-2029

- Suunnitelmaosan ja sen laadintaprosessin esittely
- Pohdittavaa vanhusneuvostolle

Alueellinen hyvinvointikertomus on kaksiosainen 2025-2029 (tehdään valtuustokausittain)

1. **Kertomusosa:** kuvaa hyvinvoinnin nykytilaa ja olemassa olevia toimia ja rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

→ jonka pohjalta päästään rakentamaan

2. **Suunnitelmaosa:** kuvaa hyvinvointialueen tavoitteita, suunniteltuja toimia ja yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa

→ Suunnitelmaosassa päätettyjä toimenpiteitä ja mittareita seurataan ja raportoidaan niistä vuosittain valtuustolle. Vuosittainen raportti 2025 on tehty ja se oli aluehallituksella käsittelyssä 20.1.2026 ja on nyt menossa aluevaltuustoon.

→ Suunnitelmaosassa 2026-2029 on pyritty huomioimaan edellisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa (2024-2025) ja sen pohjalta tehtyä vuosittaista raporttia (2025), jotta työ olisi jatkumoa. HYTE-kerroin on taustalla vahvasti.

Suunnitelmaosa 2026-2029 (tiivistelmä)

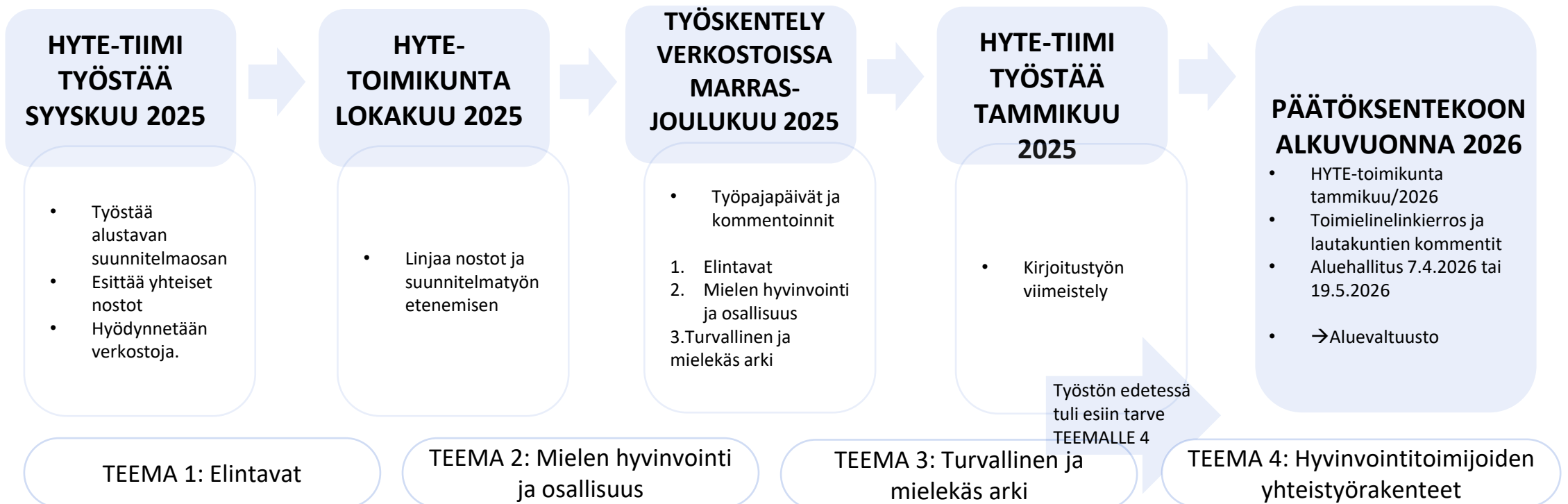

- Tavoite: vastata satakuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden haasteisiin, jotka nousevat [kertomusosassa 2025-2029](#) esiin. Se kokoaa alueelliset hyvinvointi- ja terveystavoitteet, niitä tukevat toimet sekä seurannan mittarit.
→Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää monialaista yhteistyötä (THL, 2023).
- Suunnitelmaosa **keskittyy koko väestöä ja aikuisia** koskeviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Suunnitelmaosan taulukoihin on sisällytetty lapset ja nuoret sekä ikääntyneet, mutta heitä erityisesti koskevat erilliset tavoitteet ja toimenpiteet löytyvät erillissuunnitelmista:
 - **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma,**
 - **Satakunnan alueellinen neuvolasuunnitelma,**
 - **Satakunnan alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja**
 - **Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi**
 - Lisäksi suunnitelmaosassa on **liitteenä** osallisuusohjelma, alueellinen ravitsemussuunnitelma ja tasa-arvo- sekä monimuotoisuusohjelma. Suunnitelmaosaan on liitetty myös Satakunnan kuntien hyvinvointikertomukset, joista pääsee näkemään kunnittain hyvinvoinnin tilan ja suunnitelmaosat.
- Perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 7 §), samoin kuin sitä täydentävä vuosittainen raportti. Suunnitelmaosan toimeenpanoa seurataan ja siitä raportoidaan aluevaltuustolle vuosittain.

Suunnitelmaosa 2026-2029 (tiivistelmä)

- Suunnitelmaosa rakentuu neljän teeman alle:
 - elintavat,
 - mielen hyvinvointi ja osallisuus,
 - turvallinen ja mielekäs arki sekä
 - Satakunnan hyvinvointitoimijoiden yhteistyörakenteet
- Suunnitelmaosan laadintaprosessi:

TEEMA 1: ELINTAVAT

KOKO VÄESTÖÄ JA AIKUISIA KOSKEVAT YLÄTAVOITTEET:

1. Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia hyvään ravitsemukseen, fyysiseen aktiivisuuteen, unen ja painonhallintaan sekä vahvistetaan varhaista tukea
2. Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia ennaltaehkäistä päihteiden käytön aloittamista, vähentää tai lopettaa päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttöä ja vahvistetaan varhaista tukea
3. Lisätään mahdollisuuksia digitaaliseen omahoitoon ja asiointiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä varmistaen kuitenkin mahdollisuuden kohtaamisiini

LAPSET JA NUORET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso lasten ja nuorten erillissuunnitelma: [linkki](#)

Katso neuvolasuunnitelma: [linkki](#)

Katso opiskeluhoollonsuunnitelma: [linkki](#)

KOKO VÄESTÖ JA AIKUISET

Ylätavoite	Tavoite ja toimenpide
------------	-----------------------

Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia hyvään ravitsemukseen, fyysiseen aktiivisuuteen, unen ja painonhallintaan sekä vahvistetaan varhaista tukea

Ravitsemus, liikunta, uni ja painonhallinta: mm. elintapaohjauksen kehittäminen, kulttuurihyvinvoinnin huomioiminen ja koulutukset mini-intervention toteuttamisesta diabetesriskissä oleville, työttömien terveystarkastusten toteutuminen sekä alueellisen ravitsemussuunnitelman hyödyntäminen

Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia ennaltaehkäistä päihteiden käytön aloittamista, vähentää tai lopettaa päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttöä ja vahvistetaan varhaista tukea

Päihteiden ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisy: mm. ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman laatiminen, henkilöstön kouluttaminen mini-interventioihin sekä suun terveydenhuollon integroiminen ehkäisevään työhön.

Lisätään mahdollisuuksia digitaaliseen omahoitoon ja asiointiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä varmistaen kuitenkin mahdollisuuden kohtaamisiini

Digitaalisten omahoitopalvelujen ja saavutettavan viestinnän kehittäminen: mm. vahvistetaan Hyvinvointimajan hyödyntämistä palveluohjauksessa ja digitaalisten palvelupolkujen kehittäminen ja käytettävyyden varmistaminen.

IKÄÄNTYNEET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso ikääntyneiden erillissuunnitelma: [linkki](#)

TEEMA 2: MIELEN HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

KOKO VÄESTÖÄ JA AIKUISIA KOSKEVAT YLÄTAVOITTEET:

- 1. Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia mielen hyvinvoinnin edistämiseen
- 2. Asukas saa varhaista tukea mielen hyvinvoinnin haasteissa
- 3. Edistetään osallisuuden mahdollisuuksia

LAPSET JA NUORET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso lasten ja nuorten erillissuunnitelma: [linkki](#)
Katso neuvolasuunnitelma: [linkki](#)
Katso opiskeluhuollonsuunnitelma: [linkki](#)

KOKO VÄESTÖ JA AIKUISET

Ylätavoite	Tavoite ja toimenpide
Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia mielen hyvinvoinnin edistämiseen	Mielen hyvinvoinnin edistäminen: kartoitetaan ja sisällytetään ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelmaan mielen hyvinvointia edistävät palvelut. <u>Kulttuuriresepti laajennetaan</u> kaikkia väestöryhmiä koskevaksi keinoksi lisätä hyvinvointia.
Asukas saa varhaista tukea mielen hyvinvoinnin haasteissa	Varhainen tukeen vaikutetaan <u>kuvaamalla matalan kynnyksen palvelupolut</u> ja ottamalla ne käyttöön ohjauksessa.
Edistetään osallisuuden mahdollisuuksia	Osallisuus vahvistuu palveluohjauksen, kokemosaaajien, asiakasraatien ja PAKKA-toimintamallin avulla. Palautetta kerätään järjestelmällisesti myös digipalautteilla. Lisäksi <u>rakenteellisen sosiaalityön toteutuminen mm. sosiaalisen raportoinnin avulla.</u>

IKÄÄNTYNEET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso ikääntyneiden erillissuunnitelma: [linkki](#)

TEEMA 3: TURVALLINEN JA MIELEKÄS ARKI

AIKUISIA JA KOKO VÄESTÖÄ KOSKEVAT YLÄTAVOITTEET:

- 1. Lisätään toimia turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen lisäämiseksi
- 2. Lisätään toimia kaatumisten ja putoamisten ennaltaehkäisemiseksi

LAPSET JA NUORET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso lasten ja nuorten erillissuunnitelma: [linkki](#)
Katso neuvolasuunnitelma: [linkki](#)
Katso opiskeluhuollonsuunnitelma: [linkki](#)

KOKO VÄESTÖ JA AIKUISET

Ylätavoite	Tavoite ja toimenpide
------------	-----------------------

Lisätään toimia turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen lisäämiseksi

Turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen lisääntyminen: Kriisipalveluja kehitetään perustamalla sosiaali- ja kriisipäivystykseen ensiarviotiimi. Lähisuhdeväkivaltaan puututaan MARAK- ja Luotsitoimintamalleilla sekä tiivistämällä yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Lisätään toimia kaatumisten ja putoamisten ennaltaehkäisemiseksi

Kaatumisten ja putoamisten ehkäisy tehostuu mm. pelastuslaitoksen ja eri toimijoiden yhteistyöllä, kaatumisten ehkäisyn työryhmän luomilla prosessikuvauksilla ja kohdennetulla turvallisuusviestinnällä.

Alueellista turvallisuussuunnitelmaa ei ole laadittu, eikä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelmaa

IKÄÄNTYNEET

Ylätavoite	Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho/ seurantataho
------------	---------	------------	----------	-----------------------------

Katso ikääntyneiden erillissuunnitelma: [linkki](#)

TEEMA 4: SATAKUNNAN HYVINVOINTITOIMIJOIDEN YHTEISTYÖRAKENTEET

UUSI TEEMA

KOKO VÄESTÖÄ JA AIKUISIA JA YLÄTAVOITTEET:

- 1. Selkeytetään HYTE-työn työnjakoa
- 2. Lisätään eri hyvinvointitoimijoiden kuulemista päätöstenteossa

KOKO VÄESTÖ JA AIKUISET	
Ylätavoite	Tavoite ja toimenpide
Selkeytetään HYTE-työn työnjakoa	HYTE-työn työnjako Satakunnassa selkeytetään vuosikellon avulla, jossa määritellään toimijoiden roolit, vastuut ja aikataulut.
Lisätään eri hyvinvointitoimijoiden kuulemista päätöstenteossa	Päätöksenteon tueksi vahvistetaan HYTE-toimikunnan asemaa, jotta alueen eri toimijat voivat osallistua yhteisten linjausten tekemiseen suunnitelmallisesti ja yhdenvertaisesti.

ERILLISUUNNITELMAT JA KUNTIEN HYVINVOINTIKERTOMUKSET

KUNTIEN HYVINVOINTIKERTOMUKSET JA -SUUNNITELMAT:

ERILLISUUNNITELMAT (katso. erilliset liitetiedostot):

- Opiskeluhuollon suunnitelma 2025-2029 (KESKEN)
- LN Suunnitelma (KESKEN)
- Neuvolan suunnitelma (KESKEN)
- Ikääntyneiden suunnitelma (KESKEN)

MUUT LIITETTÄVÄT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT:

- [Osallisuusohjelma 2024-2025](#)
- Alueellinen ravitsemussuunnitelma 2026-2029 (Ei vielä hyväksytty, katso erillinen liitetiedosto)
- [Tasa-arvo- ja monimuotoisuussuunnitelma 2025-2026](#)

Yhteenveto

- Erillissuunnitelmat on työstetty toimialueilla erikseen, ja osittain yhteistyössä suunnitelmaosan laadintaa koordinoivan HYTE-tiimin kanssa
- Suunnitelmaosa 2026-2029 on laadittu laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, jotta **HYTE-tavoitteet olisivat alueellamme yhteisiä**
- Suunnitelmaosa pohjautuu edelliseen suunnitelmaosaan, yhteistyötahojen kuulemiseen ja HYTE-kertoimeen vaikuttamiseen
- Suunnitelmaosan seuranta tapahtuu vuosittain valtuustolle.
- Erillistä asukkaiden kuulemista ei ole ollut, mutta lakisääteinen (Hyvinvointialuelaki 29 §) osallisuus on järjestetty/järjestetään seuraavilla toimilla:
 - vaikuttamistoimielimet
 - lautakunnat
 - järjestö- ja kuntayhteistyö
 - strategiatyöhön tuotettujen kyselytulosten hyödyntäminen

1. Millaisia toimenpiteitä tarvitaan kaatumisten ehkäisyyn ja turvallisuuden lisäämiseen arjessa?

Mitkä ovat kriittiset esteet tällä hetkellä?

Kaatumisten työryhmä laatii toimintamallia, miten työntekijät voivat huomioida kaatumisten ehkäisyyn. Jokainen ammattilainen pystyy havaitsemaan kaatumisriskiä. Onko haasteita apuvälineiden hankkimisessa/saavutettavuudessa?

2. Tuleeko ikääntyneiden näkökulma riittävästi huomioiduksi myös koko väestöä koskevissa tavoitteissa?

Elintavat, turvallisuus (kodin turvallisuus seniorikiertueen yksi teema), osallisuus, **digitaalinen omahoito** (Digitaalisten palveluiden käytettävyys, mistä saa tarvittaessa apua niiden käyttöön?)

3. Muita kehittämis ehdotuksia tähän suunnitelmaosaan?

4. Ikääntyneiden toimialueen HYTE-ryhmä kysyy:

Miten kuntien tekemä hyte-työ näkyy kunnissa? Kuka/mikä edistää kuntien hyte-työtä?

Kiitos!